

Ohjaajan opas: vinkkejä sujuvaan työpajaan

Hienoa, että olet ohjaamassa toiminnallista työpajaa! Tämä opas tarjoaa käytännön vinkkejä työpajan ohjaamiseen. Voit käyttää ohjeita joustavasti ja soveltaa niitä oman ryhmäsi ja tilasi mukaan. Yhteen työpajaan on hyvä varata aikaa noin kaksi tuntia.

Ennen työpajaa: valmistaudu rauhassa

Työpajoissa tehdään pieniä käytännön harjoituksia ja käydään samalla läpi mediaan liittyviä perusasioita. Kaikkia harjoituksia ei aina ehdi tehdä, eikä se haittaa. Keskustelut ovat tärkeä osa työpajaa, sillä niissä syntyy usein oivalluksia ja oppimista.

Ennen työpajaa on hyvä tutustua harjoituksiin ja dioihin etukäteen. Voit myös katsoa, mitä välineitä ja materiaaleja paja vaatii. Tarvittavat materiaalit on listattu kunkin pajan kolmannessa diassa. Työpajasivulta löytyy ladattavia materiaaleja, mutta voit aivan hyvin hyödyntää myös tilasta löytyviä välineitä tai tehdä materiaaleja itse, esimerkiksi piirtämällä.

On hyvä pysähtyä miettimään myös ryhmää. Ketkä ovat tulossa mukaan ja mitkä aiheet voisivat kiinnostaa heitä erityisesti? Jos jokin aihe herättää paljon keskustelua, siihen voi käyttää enemmän aikaa.

Diat työpajan tukena

Diat tukevat työpajan kulkua ja auttavat osallistujia pysymään mukana. Voitte katsoa dioja yhdessä valkokankaalta tai näytöltä, tai halutessasi voit tulostaa ne paperille. Tutustu etukäteen tilaan, jossa työpaja pidetään. Mieti, miten siellä voi työskennellä yhdessä, liikkua, keskustella ja tarkastella töitä yhteisesti.

Työpajan alku: turvallinen ilmapiiri

Työpajan alussa on hyvä tutustua toisiin, esimerkiksi nimikierroksen avulla. Samalla voidaan sopia, että kaikkien töitä ja mielipiteitä kunnioitetaan. On tärkeää korostaa, että työpajassa saa kokeilla eikä kaiken tarvitse onnistua.

Jokainen saa osallistua omalla tavallaan ja omassa tahdissaan. Joku voi olla aktiivinen tekijä, toinen seuraa sivusta ja kolmas osallistuu vain osan aikaa. Kaikki tavat osallistua ovat yhtä hyviä.

Työpajoissa noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita. Jos ryhmällä on omat periaatteet, niitä voi käyttää.

Työpajan aikana: ohjaus ja tauot

Ohjaajana voit tukea keskustelua esittämällä helppoja kysymyksiä, kuten onko aihe ennestään tuttu tai millaisia ajatuksia se herättää. Joskus keskustelu tarvitsee pientä rohkaisua, ja se on aivan normaalia.

Muistakaa pitää taukoja työpajan aikana. Hyviä hetkiä tauolle ovat esimerkiksi harjoitusten jälkeen tai keskustelunpäätteeksi. Voit myös kysyä ryhmältä, milloin tauko tuntuu sopivalta.

Joustavuus on sallittua

Kaikkea ei tarvitse tehdä. Voit jättää osan harjoituksista pois, jos aika ei riitä, tai ohittaa dioja ja tehtäviä, jos ne tuntuvat liian haastavilta. Työpajan voi toteuttaa juuri ryhmälle sopivalla tavalla. Harjoituksia saa muokata ja ryhmän omat ideat ovat tervetulleita. Halutessanne voitte myös edetä suoraan diojen mukaan, sillä ne on testattu ja todettu toimiviksi.

Pajakohtaisia vinkkejä

Valokuva- ja kännykkävideopajoissa harjoitukset tehdään omalla puhelimella. Valmiita kuvia ja videoita voi katsoa suoraan puhelimesta tai jakaa yhteiseen sähköpostiin tai pilvikansioon. Näissä tapauksissa on hyvä muistaa poistaa tiedostot pajan jälkeen.

Harjoituksia voi tehdä yksin tai pienissä ryhmissä. On hyvä huomioida, että joissakin kuva- ja videotehtävissä tarvitaan kaveri mukaan.

Käsintehtyjen meemien pajassa on käytössä valmiita meemikuvia, mutta voit myös tuoda mukanasasi lehtiä kuvienleikkaamista varten tai tulostaa kuvia netistä. Tekeminen saa olla vapaata ja kokeilevaa.

Miksi mediaan kannattaa luottaa? -pajassa vastauksia voi ryhmitellä teemoihin, kuten välineisiin ja sisältöihin. Ryhmittely helpottaa yhteistä keskustelua. Tärkeintä on huomata, että mediaa on monenlaista ja se on läsnä monissa paikoissa.

Ajatuksesta tekstiksi – journalismin äärellä -pajassa on hyvä käyttää esimerkkeinä sanoma- ja aikakauslehtiä sekä erilaisia tekstejä. Näin erilaisiin tekstityyppeihin on helpompi tutustua.

Pala-animaatiopajassa tarvitaan Stop Motion Studio -sovellus, joka on ilmainen. On hyvä kokeilla sovellusta etukäteen. Ohjevideo diassa numero 8 auttaa alkuun. Ensimmäinen harjoitus näyttää, miten liike syntyy kuvista. Ryhmäläiset voivat olla itse liikkuvia hahmoja, mutta harjoitus voidaan tehdä myös esineillä, jos kuvattavana olo tuntuu hankalalta. Materiaaleiksi sopivat esimerkiksi paperi, pahvi, legot, palikat ja erilaiset arkiset esineet.

Tekoäly arjessa -pajassa on kaksi osaa, joista bonusosaa ei ole pakko tehdä. Kuvien tekeminen tekoälyllä vaatii usein kirjautumisen ohjelmaan.

Somen turvallisen käytön pajassa pelataan mediabingoa. Bingopohjat kannattaa tulostaa etukäteen. Bingoa voi pelata yksin tai pienissä ryhmissä, ja ennen aloittamista on hyvä kerrata bingon säännöt.

Rakennetaan tarinoita -pajassa käytetään diojen lisäksi kuvakortteja ja tarinankerronnan ruudukkopohjaa. Kaikki materiaalit voi ladata työpajasivulta.